

18. 12. 2024

Primorski dnevnik

Stran/Termin: 23

Naslov: Na Goriško jih vežejo predniki in narečje

Naklada: 8.500,00

Avtor:

Površina/Trajanje: 454,99

Rubrika/Oddaja: GORIŠKA

Žanr: POROČILO

Gesla: POMNIK MIRU CERJE

Na Goriško jih vežejo predniki in narečje

Obisk iz Prekmurja V Kulturni dom je prišlo 45 potomcev nekdanjih Kraševcev in Bricev, ki jih je prva svetovna vojna pregnala v kraje južno od Lendave. Zapele so Briške trcinke

GORICA »Dobrodošli doma!«

Tako so organizatorji sobotnega srečanja v Kulturnem domu v Gorici pozdravili skupino gostov iz Prekmurja, ki so prišli na obisk v kraje, od koder prihajajo njihovi predniki. Gre namreč za potomce Kraševcev in Bricev, ki jih je prva svetovna vojna pregnala iz Posočja in jih razpršila po vsej takratni Avstro-Ogrski. Večina se jih je po vojni vrnila domov, mnogi pa so si novo domovanje našli v raznih krajih Slovenije in Jugoslavije. Med te spadajo tudi naseljenci v Prekmurju, južno od Lendave, kjer jim je Država Srbov, Hrvatov in Slovencev dodelila velika posestva, ki so bila prej last nekega madžarskega grofa, ki se je po vojni umaknil na Madžarsko. Tam so ustanovili dve vasi, Benico in Pince Marof, ter si ustvarili novo življenje.

Še vedno »po naše«

Na obisk na Goriško so prišli njihovi vnuki ki – glej čudo – še vedno govorijo »po naše« in so ohranili veliko goriškega izraza in slova. Tudi njihovi prtljaki pričajo, da so bili njihovi predniki naše gore list. Na Goriško je zjutraj avtobus pripeljal 45 Prekmurcev, kjer so si najprej ogledali Pomnik miru na Cerju, popoldne pa Muzej aleksandrink v Prvačini. Sledilo je prijetno in občuteno srečanje v Kulturnem domu v Gorici, ki sta ga pripravila goriški hram kulture in Zveza slovenskih kulturnih društev.

Po pozdravnem uvodnem nagovoru Vilija Prinčiča, ki že veliko let vzdržuje stike z »goriški« Prekmurci, so pevski pozdrav izrekle Briške tretnice, ženska vokalna skupina iz Števerjana, ki jo vodi Mojca Čej. Sledila sta posega Nataše Tomšič in Stanka Bense, ki sta pozornim poslušalcem predstavila prekmursko skupnost in štiri knjige, ki opisujejo pravcati križev pot njihovih prednikov, ki so med in po prvi svetovni vojni

V mali dvorani »Goriški« Prekmurci med srečanjem v Kulturnem domu K.O.

Na ogled
je bil tudi
dokumentarni
film Nonina
štorija režiserja
Tadeja Čaterja

okusili marsikaj grenkega. To se je zgodilo tudi med drugo svetovno vojno, ko so jih madžarske okupacijske oblasti deportirale v koncentracijsko taborišče Sarvar. Čeprav ni šlo za Auschwitz ali Buchenwald, je Sarvar bil vendarle taborišče, kjer je vladalo pomanjkanje ob trdem delu taboriščnikov, tako da jih je mnogo umrlo.

V dokumentarnem filmu *Nonina štorija*, ki je izšel letos in so ga predvajali v soboto, je še dodatno izpostavljena trnova pot teh ljudi. Film, ki traja 55 minut, se dotakne mnogih vidikov življenja Primorcev in Istranov v najvzhodnejšem delu Slovenije (vasi se nahajata komaj dva kilometra od madžarske meje); veliko je pri-

čevanje iz nekdanih časov, pa tudi o tem, kako poteka življenje danes. Dokumentarec je bil letos predstavljen v tekmovalnem delu na Festivalu slovenskega filma v Portorožu. Po projekciji filma sta o snemanju in nastajanju dokumentarca spregovorila režiser Tadej Čater in producentka Blanka Kante.

Prijetnemu srečanju so sledila voščila, želje po ponovnih srečanjih in izmenjava daril. Pri tem so se izkazali nekateri vinarji z Oslavja in Štmarja, ki so rojaki iz Prekmurja podarili več steklenic prvovrstne domače kapljice. Mnogi prisotni so posegli tudi po štirih knjigah Stanka Bense, ki na zelo nazoren način opisujejo nelahko usodo goriških Slovencev v Prekmurju.